

ЗВІТ ПРО ПЛАТЕЖІ НА КОРИСТЬ УРЯДУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

За нормами нещодавно прийнятих змін до Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 07 жовтня 2017 року, звіт про платежі на користь держави – документ, що містить деталізовану інформацію про податки, збори та інші платежі підприємств, належні до сплати на користь держави відповідно до Закону, який подається підприємствами, що здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення або заготівлю деревини і при цьому становлять суспільний інтерес. До підприємств, що здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, належать підприємства, які здійснюють діяльність з геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки, родовищ корисних копалин загальнодержавного значення та/або видобування корисних копалин загальнодержавного значення, та/або виконання робіт (здійснення діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції щодо корисних копалин загальнодержавного значення, та/або транспортування трубопроводами (у тому числі з метою транзиту) вуглеводнів та хімічних продуктів.

Такі зміни викликані вимогами Директиви 2013/34/ЄС (далі – Директива 34) і свідчать про посилення вимог до соціальної відповідальності бізнесу. Згідно з Директивою 34 звіт має містити види платежів, порівнянних із тими, що відображаються підприємствами, котрі беруть участь у Ініціативі прозорості видобувних галузей (Extractive Industries Transparency Initiative, EITI). Цей документ також доповнює План дій Європейського Союзу «Правозастосування, управління і торгівля в лісовому секторі» (Forest Law Enforcement, Governance and Trade Action Plan of the European Union, EU FLEGT) та Регламент (ЄС) № 995/2010 Європейського парламенту і Ради від 20.10.2010 про зобов'язання операторів, що розміщують на ринку лісоматеріали та продукцію з деревини, які вимагають від торговців такою продукцією належної дбайливості.

Ще у 2014 році проф. Л. Ловінська зазначила, що запропонована Директивою 34 звітність не є фінансовою, хоча і складається за даними бухгалтерського обліку [Ловінська Л. Г. Вплив євроінтеграційних процесів на розвиток бухгалтерського обліку і звітності в Україні. Фінанси України. – № 9/2014. - с. 27]. Авторка вважає, що запровадження її в Україні має ґрунтуватися на вивченні практики Євросоюзу щодо методичного й організаційного забезпечення процесу звітування, а саме необхідно з'ясувати зміст форми звітності, державний орган, котрий її регламентує та затверджує, а також якому вона подається, та порядок узагальнення її показників. У цьому контексті важливо з'ясувати, чи проводиться аудит такої звітності, а якщо так, то хто його проводить.

Наразі можна зазначити, що методичні і організаційні аспекти впровадження цього звіту в Україні поки що не сформовані.

Без сумніву, призначення звітності про платежі на користь урядів полягає у сприянні транспарентності (прозорості) та підвищенні ефективності управління використанням природних ресурсів держави. Тож, для запровадження її в Україні важливо розуміти, як компанії країн – членів ЄС сприймають запровадження такої

звітності, що певним чином розкриває їхню комерційну таємницю, які санкції передбачаються за викривлення показників цієї звітності.

Корисним може бути досвід Польщі в контексті вимог МСФЗ і Директиви 34, видобувні компанії якої подають такий звіт з 2014 року. Суб'єкти платежів відповідно до польського і європейського законодавства співпадають: підприємницька діяльність у видобувній промисловості – пошук, виявлення, експлуатація, видобування корисних копалин, нафти, природного газу або іншої сировини; підприємство, яке бере участь у вирубці первинних лісів – означає підприємство, яке здійснює діяльність в області первинних лісів.

Умови визначення платником – у звітному або у попередньому фінансовому році компанія перевищує, принаймні дві величини з трьох перелічених:

- 85 000 000 злотих - сума активів у балансі на кінець фінансового року;
- 170 000 000 злотих – чистий прибуток від продажу товарів за фінансовий рік;
- 250 осіб - середня зайнятість на повний робочий день.

При цьому вважається мінімальною величиною разова або повна оплата у фінансовому році щонайменше 424 700 злотих (за Директивою 34 встановлено сума не менше 100 000 євро протягом фінансового року).

Оплата означає суму, сплачену в грошовій або натуральній формі, від діяльності, визначеної вище. Платежі можуть здійснюватись у формі періодичних виплат або в розстрочку (пов'язані платежі).

З визначення, наведеного в новій редакції закону України про бухгалтерський облік і фінансову звітність, до платежів видобувних компаній віднесено усі податкові платежі. Таким чином, за задумом законодавця, акумулюється інформація податкових декларацій видобувних компаній в єдиному звіті. На наш погляд, подібну інформацію варто наводити у примітках до фінансових звітів і по інших платниках податків країни. Адже, інформація податкових декларацій не є відкритою для широкого кола користувачів. Між тим, в умовах нових вимог до прозорості діяльності бізнесу, інформація про податки і збори, нараховані і сплачені на користь держави, стають важливим критерієм оцінювання діяльності компанії на запит суспільства, а не лише її власників.